

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VRTEC

1931 **8** 1932

VSEBINA k 8. številki: Danilo Gorinšek: Velika noč — Ivan Albrecht: Vstajenje — Danilo Gorinšek: Ni v pirih — Ivan Albrecht: Radostni dan — Xavier de Maistre: Mlada Sibirjanka — J. Jalen: Naša mamica — Janez Pucelj: Kristofor — Stric boter: Vodno kolo — Branjevec: nekoč — Maksimov: Na sejmu — Danilo Gorinšek: Mati — mučenica — Pouk in zabava — Uganke — Rešitve.

Prav so rešili vse tri uganke: Gomboc Viktor, Giličar Franc, Levačič Stjepan, Kolarič Franc, Crešnik Simon, Klaneček Bogomir, Berlič Angela, Muzek Josip, Antonič Anton, Pernek Franc, Sever Anica, Grandošek Veronika, Gojkovič Terezija, Zupančič Janez, Rozman Franc, Fridel Franc iz Ptuja; Tomc Marija, Oman Anica iz D. M. v Polju; Klemenc Marta in Ivo iz Kočevja; Kastrevc Izidor iz Sostrega; Senica Jožef iz Zaleca; Turnšek Valerija, Cocej Pavla, Batek Adolfin, Jazbec Marija, Golob Olga, Flis Ana, Smerc Jožefa, Žolnir Ter., Gorjanc M., Vodopivec Lj., Rakun Anica, Gaber Angela iz Celja; Barbič Miha, Petrič Zarko iz Novega mesta; Logar, Masinak, Erman A., Kavčič Avg., Žitko M., Adamič Fr., Babnik St., Podgoršek Marijan, Vitek Milan, Peterlin Ladislav, Kontelj Bojan, Cerk Mojmir, Kuhar Rado, Senegačnik J., Bahovec Pepi, Širca Franci, Repanšek Marjan iz Ljubljane; Cajnko Viktor, Kračun Ciril, Sv. Tomaž pri Ormožu; Bajt Marko, Besov Cvetka, Kobal Andrej, Okorn Ivan, Ivšek Avg. iz Tržišča; Nosan Maks. iz Ribnice; Širca Jožek iz Slov. Bistrice; Jug Zlatica iz Studencev pri Mariboru; Gorenjak Kunigunda, Gracej Julka, Gugel Klotilda, Črnko Janja, Lukman Verena, Lesjak Tanja, Duh Olga, Plevnik Vera, Flakus Sonja, Dolišek Emerik, Skrbinjek Majda, Kelenc Ivana iz Ruš pri Mariboru.

Izžreban je Senica Jožef iz Zaleca.

Imena rešilcev, ki so poslali prepozno, niso objavljena.

Samo 1 Din stane knjižica »Sprehod po Ljubljani« pri upravi »Vrtea«, Ljubljana, Kolezijska ulica 1. — Priloži naročilu v pismu znamko za 1 Din!

Uprava Vrtea (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) ima še nevezan Vrtec 1929/30 in 1930/31 po Din 14, vezan Vrtec 1922, 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30, 1930/31 in nevezan Angelček 1930/31 po Din 8 ter vezan Angelček 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30 in 1930/31. — V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921—1924; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1921, 1922, 1924.

Razpis nagrade. Kot nagrado za rešitev treh zagonetk v Vrtcu razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922, ali vezan Vrtec in Angelček 1925/26, ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezo). — Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številki) stane za leto 1951/32 Din 20, Angelček sam Din 5.

Lastnik »Pripravniki doma« v Ljubljani, Urednik in izdajatelj Vinko Lavrič, katehet v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtea in Angelčka« v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. — Naročnino sprejema »Uprava Vrtea in Angelčka« (Vinko Lavrič) v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. Čekovni račun uprave ima številko 10.470.

1931 / V R T E C / 1932

Danilo Gorinšek:

Velika noč.

Kadar k molitvi se sklenejo roke, —
v srcu je pokoj in mir,
komaj da ustne šepčejo prošnjo,
kot da šumljal bi skrit vir.

Take sedaj so poljane in trate,
gaj zeleneč in cvetoč,
sonce zlati jih in zdi se: Vse moli
— Srečna osem Vélika noč.

Ni praznik tak, da križemrok
bi priskal sred brezdelja:
je čas, ko govori sam Bog.
— ta vélika nedelja.

Ko govori, da Sin trpel
mu je za naše grehe,
da bi pogube nas otel
in srcem dal utehe.

Ni praznik tak, da križemrok
bi priskal sred brezdelja:
je čas, ko bodi hvaljen Bog
— ta Vélika nedelja.

Ioan Albreht:
Vstajenje.

Z belo rokó je potrkalo
jutro na okno cin, cin!
Vzdrami se, vzbudi, kdorkoli še spiš,
danes vstal božji je Sin!

Slopesno v zvoniku se zvon je zmajal,
zapel iz visokih je lin:
Smrt je premagal, iz groba je vstal,
rešil svet božji je Sin!

Iz groba temè in strasti in laži,
iz groba gorja, bolečin
v zmago žioljenja pokazal svetlò,
jásno pot sam božji Sin!

Danilo Gorinšek:

Ni v pirhih...

Ni v pirhih le Velika noč,
v pomladni ne prirodi,
ni v butarah, ki ž njimi zdaj
ves srečen človek hodi...

Ni Velike noči nikjer,
naj ti oko v neskončnost seže,
občutiš jo, če te srce
pobožno nanjo veže.

Ioan Albreht:

Radostni dan.

Zoonček in korček, marjetica
z breĝa se v jasni dan smejejo,
smejejo, v soncu se grejejo.
Zoonček, vijolica, rožica
radost je živa na dnu srca.
Radost je živa, oj, v mladih očeh.
v ustih pa pesem in srébrn smeh.
S pesmijo smeh se v jasnino srebri:
— Bog nam daj dosti zlatih teh dni,
zlatih dni, mladih dni kakor cvetlic,
ki nam pozvanjajo s trat in gredic! —

Mlada Sibirjanka.

(Dalje.)

ekega jutra potem jo je častnikova soproga sprejela jako prijazno. Zvedela je za Praskovijino zgodbo, občudovala in se radostila nad takim gostom. Moža ni bilo doma. Gospa jo je prosila, naj počaka njegovega prihoda.

Pogovor se je razpletal in Praskovija je čutila, kako je gospa vedno bolj navdušena za njo. Nenadoma se je Praskovija zopet znašla na poti, ki jo mora peljati do izpolnitve njenih želj. Prvo uro je spoznala dobro srce častnikove gospe, ki je ni goljufala v njenih upih.

Stara resnica se je znova potrdila: Kadar se srečajo dobre duše, se spoznajo kot stari prijatelji, ki so jih dolgo časa ločili kraji in življenjski položaji: denar, služba in drugo.

Praskovija je bila zopet v svoji veri potrjena. Molitve, podprte z dobrotljivostjo gospe V. so zagotavljale uspeh.

Mož je bil v prijaznosti podoben soprogi. Ko se je vračal v službo, je obljubil, da jo priporoči materi carici, če mu bo čas dopuščal. Povabil jo je, da ostane na kosilu pri njem. Tako bo odgovor zvedela takoj, ko on pride iz službe.

Carica-mati je odredila, naj ji Praskovijo predstavijo še isti večer ob šestih. Kdaj je Praskovija kaj takega pričakovala! Prebledela je od neznankega napada sreče in namesto da bi se zahvalila gospodu V., je pogledala v nebo in vsa v solzah rekla:

»O, Bog, nisem zastonj upala, nisem, o Bog!«

Potem pa ne vedoč, kako naj se zahvali častniku, mu je vsa zmešana poljubljala roke in blebetala:

»Vi edini zaslužite, da se vam zahvalim. Vi ste oprostili očeta!«

Zvečer jo je vodil častnik na dvor. Nekoliko je popravila svojo vsakdanjo obleko, a sicer je bila preprosta kakor zmeraj.

Ko je zagledala carsko palačo, se je spomnila na očeta, ki je naslikal vstop v palačo tako, da se je tega neizrečeno bala.

»Če bi me zdajle videl!« je vzkliknila. »Če bi le vedel, pred koga bom vsak čas stopila! O, kako bi bil vesel!«

Vsa iz sebe je ponavljala polglasno:

»Moj Bog, moj Bog, dovrši hitro svoje delo!«

Častnik še ni videl tako iskrenega otroka. Praskovija mu je nehote prirasla k srcu.

Častnik je pač pričakoval, da ga bo dekle spraševalo, kako naj se predstavi, kako in kaj naj govori. A nič takega se Praskovija ni spomnila. Brez zmedenosti je stopila v caričino sobico.

Carica-mati jo je sprejela dobrohotno. Spraševala je o potovanju, o življenju v Sibiriji in sploh o vsem Praskovijinem življenju je hotela imeti natančne podatke. Praskovija je odgovarjala umerjeno kakor zna odgovarjati komaj izkušen mož.

Carici je ugajal pogum, detinsko ljubezen do očeta je morala občudovati. Takoj je izjavila, da jo priporoči carju in ji nakazala tri sto rubljev za prvo potrebo.

Praskovijo je dobrota caričina naravnost pretresla. Ko jo je gospod V. zunaj dvora povpraševal, če je zadovoljna, je mogla odgovarjati samo s potokom solza.

Pri kneginji T. je neka dama opazila, da Praskovija že ves dan ni navzoča. Vprašala je služabnika, ki je bil prideljen Praskoviji, in ta je povedal, kje in s kom jo je videl. Kneginja je bila tako že prej obveščena o njeni sreči.

Ko je prišla Praskovija že pozno zvečer domov, so jo poklicali v salon stare kneginje. Kaj takega se je prvič zgodilo v hiši visoke ženske.

Kneginji se je dobro zdelo, da je njegova varovanka na dvoru tako uspeła. Njena sreča je veselila vse prijatelje, pa tudi tiste v kneginjinem krogu, ki se do zdaj niso menili za njo.

Zdaj so nenadoma opazili, da se prikupljivo vede in da ima lepe oči. Ko je pravila, kaj vse ji je zagotovila carica, se jim je zdelo to čisto naravno.

»Saj ni mogla drugače ravnati,« so dejali.

Mnogi med številno družbo so se takoj ponudili, da bodo »govorili z ministrom.«

»Saj veste, treba je čim več znanih ljudi in čim več naklonjenosti.«

Zadovoljni so bili zdaj vsi bolj kot po navadi. Celo strastni igralec bostona je pokazal, da mu je nekaj na obči sreči, toda šele, ko so bile odigrane viseče partije.

Praskovija se je kmalu umaknila v spalnico, da se v samoti zahvaljuje Bogu za nenadne milosti, s katerimi jo je obsipal ves dan. Od sreče ni mogla dolgo zaspati. Kako lepe sanje bo sanjala nocoj!

Zgodaj je skočila z mehke postelje in prva misel ji je bil včerajšnji dan. Prijela se je za glavo in od veselja vzklikala:

»Pa morda ni vse to prevara? Da sem v resnici videla carico? In da me je ona, mene, ubogo Sibirko, sprejela tako dobrotljivo?«

Čim bolj je bežal spanec s sanjami vred od nje, tem bolj jo je razganjalo veselje.

Hitela se je obleči. In kakor da bi se hotela prepričati, da je bil včerajšnji dan zanj o resnici tako bogat, je odprla miznico, kjer je hranila tri sto rubljev.

Nekaj dni pozneje ji je carica-mati nakazala podporo in jo sama predstavila carju in vladajoči carici. Ta dva sta Praskovijo sprejela nad vse milostljivo.

Plemeniti car ji je nakazal pet tisoč rubljev in česar se je Praskovija neprimerno bolj razveselila, ukazal je, da pregledajo obtožbo in obsodbo njenega očeta.

Notranji minister je vzel zadevo v roke. Imel je oblast, a bil je tudi dobrotljivega srca. Redkokdaj se združita te dve stvari. Ta minister pa si je štel v dolžnost, da usliši prošnje, če le more.

Z vneto se je lotil preiskave in Praskoviji obljubil, da jo mora dovršiti. Zdaj Praskovije očetova prostost ni več skrbela. Čemu, saj se je zavzel zanj o človek, ki je edini mogel odločati.

Ker so zdaj Praskovijo spoznali na dvoru in se je zanj o zanimal notranji minister kakor za lastno hčerko, je kmalu opazila, da se mnogo oči obrača za njo. To jo je bolj presenetilo kakor pa veselilo.

Govorila je o cilju svojega potovanja. Bila je prepričana, da je oče nedolžen in zato je carico prosila samo, da bi prišlo do ponovnega pregleda očetove pravde, ni prosila pomiloščenja, temveč pravice.

Tuji državniki, poslaniki v Petrogradu in najuglednejše osebe v mestu so jo želele videti in so ji izkazovale svojo naklonjenost. Dve kneginji sta ji podarili velike vsote.

Vse to pa Praskovije ni prav nič spremenilo. Živela je preprosto in pohlevno kakor prejšnje čase v pomanjkanju, ne enkrat ji to negovanje od vseh strani ni vdahnilo ničemurne misli. Imela je v svetu tisto mirnost, upam si reči, tisto drznost, ki jo daje preprostost in nedolžnost, ki ne računa z zlobnostjo sveta, temveč zaupa v svojo dobroto.

Kdor v resnici pozna svet, ta bo vedno skušal biti čimbolj preprost in pohleven. Praskovija je bila že po naravi taka in se ji ni bilo treba še truditi za to. Prav zaradi tega ni zlepa prišla v zadrego v tako zvani boljši družbi. Zdrava sodba in pravična naravna bistrost je dobro nadomestovala nevednost. Mnogokrat je Praskovija s treznimi in trdnimi odgovori zaprla usta raznim brezobzirnežem.

Nekoč jo je nekdo sredi pripovedovanja ustavil. Hotel je vedeti, kakšen zločin je pač storil oče, da so ga pregnali v Sibirijo. Molk, ki je nastal ob tem vprašanju, je jasno pokazal, da vsi obsojajo tako vprašanje.

Praskovija je pogledala brezobzirneža z očmi polnimi pravične in mrzle nejevolje:

»Gospod, oče pred svojo hčerjo ni nikdar kriv, in moj oče je nedolžen!«

Kadar je pripovedovala o svojem potovanju, je nehote odkrivala svojo plemenitost. A njen značaj je bil preveč lep, da bi kaj dala na navdušenje poslušalcev. Hvale ni ljubila in kadar je začutila, da ni iskrena, ji je postala tako neprijetna, da je tudi na zunaj pokazala nejevoljo. Saj je govorila samo zato, ker so jo vpraševali. Bila je zelo v tem oziru pokorna in še zdaleka ji ni prišlo na misel, da bi s pripovedovanjem sebe obdajala z bleščem.

Življenje v glavnem mestu se ji je zdelo od sile lepo. Čakala je, da pokličejo očeta iz Sibirije, medtem pa spoznavala Petrograd in njegovo življenje. Vse ji je bilo novo, vse jo je zanimalo.

Osebe, s katerimi je pogosto občevala, so imele priliko občudovati, kako bistro je Praskovija presodila, kar je videla.

Dve imenitni gospe, ki jima je prirasla k srcu, sta se ji ponudili, da jo pospremita skozi carsko palačo. Praskovija je sicer videla že mnogo lepih salonov, a vendar sta se gospe še lahko zabavali, ko je Praskovija strmela nad bogastvom, zbranim na enem kraju, in nad dvoranami, večjimi od cerkve. In res, ko je vstopila v dvorano sv. Jurija, se je pokrižala. Mislila je, da je v cerkvi.

Sproti je pozabljala, kaj si je že ogledala. Ko so se vračali, ni vedela, kod je že hodila.

Ko so šli skozi prestolno dvorano, je bila že tako zmedena, da niti prestola ni opazila. Spremljevalki sta jo opozorili in obstala je kakor vkopana. Svet strah in spoštovanje jo je navdalo.

»To je carjev prestol!« je vzdihnila. »To je torej tisto, česar sem se najbolj bala v Sibiriji! O, očka!«

Hvaležno Praskovijo je zgrabila neizrečena zmedenost. Spomnila se je, koliko dobrot ji je padlo s tega prestola, videla je očeta, že rešenega, videla je tudi sebe na potovanju, ko se je carskega prestola najhuje bala.

Sklenila je roke in prebledela, kakor da bi ji hotelo priti slabo.

»Tukaj je torej carjev prestol,« je tiho ponovila, kakor bi hotela sama sebe prepričati.

Prosila je, če sme stopiti bližje, nato pa se je vsa tresoča priplazila bližje, poljubljala na tleh kleče stopnice, ki so vodile do sedeža, in jih močila s potoki solza.

»Oče, ali vidiš, kako daleč me je pripeljala roka božja?« je jecljala. »O Bog, blagoslovi ta prestol in stori, da bodo njemu dnevi tudi tako polni tvojih dobrot, kakor so bili moji!«

S težavo sta jo odtrgali dami od prestola. A Praskovijo je vse to preveč prevzelo.

»Dragi dobrotnici,« je prosila s slabotnim glasom, »ostalo mi bosta razkazali drugič, če bosta tako dobri.«

Nekaj dni pozneje sta jo spremljali v muzej Eremitage (izg. Ermitaž), čemur bi mi rekli Samotni stan ali Samostan. Muzej je eden najlepših v Evropi, posebno lepe so slike.

Praskovija je prvič v življenju videla take slike. Do zdaj jih je poznala samo iz cerkve.

Že sama palača je Praskovijo očarala. Tolike lepote si še v pravljici ni mogla misliti.

Silno jo je zanimalo, kaj kakšna slika predstavlja. Več upodobljenih svetopisemskih zgodb je sama razumela, saj vemo, kako ji je oče prebiral sveto pismo. Ko pa je prišla do slike laškega umetnika Luke Giordana (izg. Džordana), ki je predstavljala prizor iz grških pravljic, je sliko obsodila:

»To je pa grda slika. Kaj pa predstavlja?«

Spremljevalki sta ji pojasnili, da je naslikana po pravljici.

»Po kakšni pravljici?«

Ker ni imela pojma o bajeslovju, ji je bilo težko dopovedati.

(Dalje.)

Naša mamica.

Govor deklice.

Pri nas doma imamo mamico, je nimate samo pri vas. Pri nas imamo zato našo dobro mamico, ker bi brez nje kar ne mogli shajati. Kaj pa pri vas? Le kdo bi nas pri nas zjutraj poklical, če bi nas ne mamica?

In če bi se tudi sami zbudili in se vsi znali že sami obleči, kakor na primer jaz, ki sem največja, kdo bi nas spomnil, da bi molili? Prav gotovo bi skoro vedno pozabili — brez mamice.

Pa če bi mamice ne imeli, kdo bi zjutraj Tončka previl, ko je včasih ves — taaak —?

Pa kdo bi ponoči tolikokrat vstal in mlekeca stopil našemu malemu fantku, ki ga imamo vsi tako radi, če ne mamica? Jaz namreč tako trdo spim, kakor trkelj. Bi se Tonček prej z jokom pretrgal, preden bi mene zbudil.

Ooo, prav čisto zanič pa tudi nisem. Na mleko zjutraj že pazim, da ne prekipi in da mamica med tem lahko Tilko pa Janezka in Marjanco umije in obleče. Tiste naše nagajivce!

Kave pa ne znam še skuhati in bi atek moral brez zajtrka v službo, če bi ne imeli mamice.

Pa jaz prav dobro vem, da naš atek to ve. Ker, kadar prav preveč razsajamo, pravi: »Otroci, tiho! Če ne, bo mamica huda in nam ne bo nič skuhala, pa tebi, Janezek, ne bo zašila hlačk, pa tebi, Tilka, ne bo kupila nove oblecke, pa — pa — pa—« Pa smo spet tiho.

Jož, če bi mamice ne imeli, bi se pri nas doma, pa pri vas tudi, da veste, povsod bi se tako obračali, da bi dan šele zvečer začeli, ko je treba že spet iti spat. Pa še takrat bi morali kar brez večerje ležti. — Tako pa pri nas čez dan toliko naredimo, da mamica drugi dan komaj pospravi.

Pa še nekaž! Kdo bi nas natepel, ko ne ubogamo, če bi mamice ne imeli? Le kaj bi mi otroci začeli, če bi mamice ne imeli?

Ja — Če ne boste mamiči povedali, da sem poslušala. Saj nisem nalašč.

Je prišla včeraj k nam v vas Sedejka — — ne, ne, gospa Sedejeva se reče. Je prišla k nam v vas gospa Sedejeva, pa je milovala našo mamo, da ima toliko otrok. Se je pa naša mamica prav prisrčno zasmejala in rekla:

»Ja, kaj bi pa začela, če bi mojih nagajivkov ne imela!«

Sedaj pa jaz ne vem, ali bi bili mi večji revčki brez mamice ali mamica brez nas bolj nesrečna? — — — Kaj pravite?

Kristofor.

Bim bom, bim bom, bingel bongel bingel bom, bim, bom, bim bom...

Kristus je vstal!

Cingel cinkcingel cinkcingel cinkcing!

Kristus je vstal!

Vije se procesija, dečki po dva in dva, deklice po dve in dve, možje, žene... V sapi, ki piha od Krvavih peči, plapolajo bandera, da jih komaj udržujejo krepke roke fantov.

Cingel cinkcingel cinkcingel cinkcing — zavihiti zvonček Skončen Francec, da mu zapoje s tankim glasom. Nato odgovori Kuzmankarjev Jožek — on je drugi ministrant pri Sv. Vidu in ima zvonec, ne enega samega kakor Skončar, ampak kar štiri skupaj na eni roči, da mu pojo kot zbor: Cingacinkcingel cinkcingel cinkcingel cinkcong...

Pred zvonarjema gresta Drobničev Matijče in Ježev Pavlek, Luči neseta na rdece barvanih svečnikih, ki imata na vrhu kot nekaj krožnik, da lovi voščene kaplje, ki v vetru kar kaeajo od sveč. Zakaj Matijče in Pavlek še nista prav prava ministranta, sta šele učenca ali recimo danes, ko je velika noč, vajenca: Matijče prvi in Pavlek drugi, tako da je Pavlek zadnji v vrsti vidovskih ministrantov.

Vse to vidi Zakotkarjev Tonče, ki nosi letos prvič Alelujo. Zakotkarjev Tonče je pri Sv. Vidu prvi ministrant in poglavar ministrantov, odkar je odstopil Pikovnikov Andrej, ki je hodil že v ponavljavno šolo in bil že tolik, da mu je segalo rdeče krilo komaj do kolen in rokavi bele srajce komaj do komolcev. In ker je Tonče prvi ministrant in poglavar ministrantov, nosi Alelujo pri procesiji: to je predpravica prvega ministranta pri Sv. Vidu. Ker je general cerkvenih strežnikov, seveda tudi z vso natančnostjo motri početje ministrantov, kakor se spodobi za poglavarja.

Kar se namrdne. Zagledal je, kako je kanila velika voščena kaplja Drobničju na lase in mu jih zlepila v trd, rumenkast šop. Na, in zdaj si je še Ježek pokapal rdeči ovratnik prav ob zlatem našivu! Nerodi, zakaj neki imata svečnika ščit, velik kakor krožnik! Zdaj sta pa še zvonarja zmešala »vžoge! Vse to vidi in sliši Zakotkar in srce mu polni nejevolja, zakaj on je prvi ministrant in je odgovoren za vse to: on je poglavar ministrantov pri Sv. Vidu.

Cingel cinkcingel cinkcingel cinkcing!

Cinkcincinkcingel cinkcingel cinkcingel cinkcong!

Zveličar naš je vstal iz groba,
vesel prepevaj, o kristjan! — —

Šoba se je Zakotkarjevemu prelila v škodoželjen nasmeh. Zakaj? Pred njim nosita Makov Jurko in Kališčarjev Lojze mala rdeča banderca. Kališčarček ga še nekako obvlada, Makovega Jurčka pa kar zdeluje, ves je moker in kar zanaša ga. Saj ga bo še vrglo banderce! Prav je, naj ga le! si misli Tonče. Zakaj Tonče in Jurko sta si v jezi. Jurko je rekel Tončetu: Ministranti ste najbolj hudobni fantički v fari! Tonče pa ga je nazaj vseknil: Sto »fuksov« — en konj, sto Jurjev — en mož! Od takrat sta Tonče in Jurko skregana.

Pa zdajci začuti Tonče, kakor da so mu roke trudne, kakor da mu hočejo omahniti, kakor da je Aleluja težka. Kaj pa še ho, saj so šele pri Cenetovih! Poglela kvišku proti Aleluji: Zveličar, ogrnjen v vihrajoč rdeč

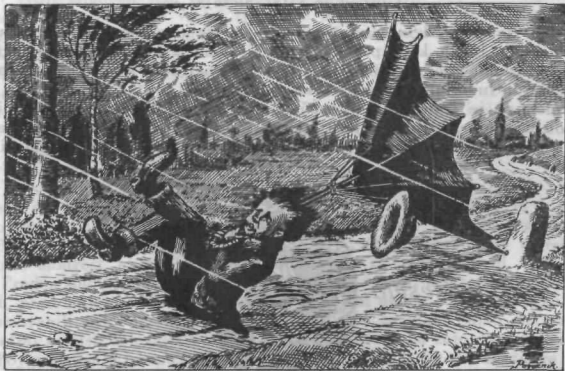
plašč, desnico je dvignil visoko v blagoslov, v levici drži zmagoslavno banderco, ki enakomerno niha pri vsakem koraku. Prav tak je naslikan tudi na bandercu, ki ga nosi Jurko. Tonče začuti, da ni na Jurka več tako hud. Skoraj zasmili se mu; skoraj mu želi, da bi ponehala sapa in ne bi tako zanašala ubogega Jurka; vsaj da bi ga ne vrglo banderco!

Joj, roka hoče Tončetu počiti v kololcu; z desno malo odneha, samo za časek, da si majčkeno odpočije — jej, Kristus omahne, brž poprime spet Tonče z obema rokama, pot mu stopi na čelo. Tedaj potegne sapa prav zares. Jurka kar zanese, prav zadnji trenutek še ulovi ravnovesje z razkorčenimi nogami. Tonče pogleda zaupno mimo Aleluje na Vstalega na Jurkovem banderu: Ne pusti, da bi Te vrgel! Pa tudi Jurku ne pusti, da bi ga vrglo banderco — zdaj nisem več hud nanj!

Tedaj se spomni zgodbe. Bogve, kje jo je bral ali slišal. Morda so jo povedali stari oče ali nemara gospod v šoli.

Živel je mož, Kristofor mu je bilo ime. Kristofor, to se pravi: tisti, ki nosi Kristusa. Ta Kristofor je bil junak, za kaj mož, močan za dva, če ne za tri. Imel je bajto, kočuro, zbito iz klad ob široki in globoki reki. Nekoč sedi v bajti, v kočuri, zbiti iz klad, in gleda skozi okence; bilo je majhno okence, da bi Kristofor ne bil mogel pomoleti glave skozi, zakaj Kristofor je bil mož močan in je imel debelo glavo. Ko tako gleda, zagleda dete na drugi strani vode; sezulo si je čeveljčke, potem še nogavičke, si privzdignilo krilce ter stopilo na kamen, ki je gledal iz vode, in spet na drug kamen in na tretji, da bi prebredlo reko. Trde poteze na Kristoforovem obrazu so se razlezele v smehljaj: O ti revišče malo, kako boš prebrodilo reko! Ti mali srakoper! Saj še mene zanašajo valovi, kadar bredem tja čez, še mene Kristofora, ki sem za kaj, junak za dva, če ne za tril Čuj no, ti mala žogica, grem jaz po te! Kaj ni rekel Kristus: Kdor sprejme katerega otroka v mojem imenu, mene sprejme. In po Kristusu imam ime.

Tako si misli Kristofor, stopi iz bajte, brede, brede, z mogočnimi nogami deli in odriva valove in pride do deteta. »Daj, daj, boterček mali, da te jaz prenesem! Saj te bo še voda vzela, ti mehurček drobnil!«

Oj, ta presneti April!

»Ne vem! Teško me boš prenesel, Kristofor! Veš, sem težak.« — — —
Tončetu so roke kakor iz lesa: v komolcu mu bodo počile, prsti se mu krčevito oklepajo podnožja vstalega Zveličarja in vendar bi se tako radi razklenili; debele potne srage polzijo Tončetu po licih. — — —

Kristofor se detetu zasmeje, da se zableščijo beli zobje iz črne kosmate brade: »He, he, norček mali, ti boš težak? Da bi te Kristofor ne prenesel, če je božja volja? Z mezincem bi te prenesel, ti butarica mala! in zadene si bremene na ramo.

Pa čudno je danes! Kristofor, kje je tvoja moč, moč za dva, če ne za tri? Otrok — čimdalje bolj težak. Kristoforu se noga šibi, koleno mu kleca, komaj še prestavlja noge, tiplje s tresočim se stopalom po državi v vodi, od čela mu lije pot v curkih... Kaj takega se Kristoforu še ni primerilo. — — —

Tonče čuti, kot da drži Alelujo samo še s silo svoje volje, nič več s prsti, ki jih kar nič več ne čuti. Črn svet se mu dela pred očmi, kolena se mu šibe, po hrbtu ga spreletava mrzlo in vroče, nekaj ga davi v grlu, najrajši bi zajokal... — — —

»Kdo si, otrok, da si tako težak, da si upognil ramo Kristoforu, ki je junak za dva junaka, če ne za tri?« omahne Kristofor z detetom na tratino iz reke.

»Kristus sem,« reče dete in poseže z belimi ročicami velikanu v razkuzmano brado.

Solza stopi velikanu v oči, ki mu otroško modro zro iz poraslega obličja. »O, če si Kristus, daj, da te bom vedno nosil, pa če boš še tako težak!«

In nese dete v bajto, v kočuro, zbito iz klad. — — —

Cingel cinkcingel cinkcingel cinkcing!

Cinkcinkcingel, cinkcingel cinkcingel cinkeong! — — —

Tedaj zadonijo orgle kakor ena sama zmagoslavna aleluja in vsa cerkev je ena sama pesem.

Raduj, nebeška se Kraljica,

Gospod je vstal, aleluja!

Tonče postavi Alelujo na vogal oltarja, se umakne proti žagradu in tedaj zagleda Jurka, ki je pravkar zateknil banderce v nalašč za to zvrtno luknjo v klopi: rdeč je bil in ves potan. Spogledata se: Tonče se Jurku nasmehne in tudi Jurko se nasmehne Tončetu.

Potem pa je Tonče to velikonočno jutro molil kot še nobeno, da bi bil tudi on Kristofor, ki bi Kristusa zmeraj nosil, tudi če bi bil težak. Pa ne samo on, ampak tudi Jurko, da bi bil Kristofor, da bi bili Kristofori vsi ljudje.

Branjevec nekoč.

Pred tridesetimi leti sta po cestah francoske pokrajine Ovérn za ubornim vozičkom stopala starejši možak nagubanih lic in mogočne brade pa mladec v kratkih hlačah, ki so mu boste noge tičale v lesenih coklah. Njun konjiček je bil suho, žalostno kljuse. Na vozu sta imela polno cenene pločevinaste posode in vsakovrstnega domačega orodja. Sem in tja sta nakupovala ali prodajala tudi zelenjavo ali pa sadje. Tudi stare obleke sta kupovala in vse, kar je količkaj dobička obetalo. Bila sta zelo revna, vendar pa so ubožci vedeli povedati, da sta bila tudi dobrih rok.

Naj je lilo ali pa nemilo žgalo solnce, v snegu, blatu in prahu, vedno si ju lahko srečaval, ko sta vozila od vasi do vasi. Ljudje so ju imeli radi, ker sta bila skromna in poštena. Večkrat pa so se začudili, ako so videli fanta, kako je s coklami štorkljaje po kameniti poti jemal iz žepa knjigo in se zatapljal vanjo.

Očetu so rekli Laval. Sinkotu, ki je očetu pridno pomagal pri skromni trgovinici, pa je bilo ime Peter. Učitelji in duhovniki so fanta stavili za zgled svojim učencem: »Le pogledjte! Oče je tako reven, da ga še v šolo ne more pošiljati, pa vendar se Peter vseeno uči zvečer ali med potjo. Mnogi izmed vas niti toliko ne zna kot on. Gotovo se bo še visoko povzpел. Morda si boste še kdaj v srečo šteli, ako mu boste smeli osnažiti čevlje.«

Peter Laval, branjevčev sin, je bil rojen leta 1885. Ko je izpolnil 48 let, je pa postal prvi minister Francije. Kako je branjevec mogel priti tako visoko, da stanuje v kraljevski palači nekdanjih Burbonov? Z delavnostjo in poštenostjo.

Maksimov :

Na sejmu.

V svoji mladosti sem se najbolj veselil semanjih dni v bližnjem mestecu. Oče je šel skoro vselej tja in se navadno ni vračal prazen. Če ne drugega, vsaj pekove »štruce« smo bili deležni otroci, včasih pa celo črešenj ali še kaj slajšega za zob.

Ko sem bil malo večji, me je jemal s seboj. Par dni prej sem se že prav priporočljivo obnašal in namigaval, če bo treba kaj pomagati goniti, popaziti na žival na sejmišču, dokler se ni oče omečil, rekoč: »No, boš pa šel, da te zopet črevelj ožuli.« To je bila namreč že navada. V petek in svetek bos — kar naenkrat pa nekaj ur na trdi cesti obut — saj ni čuda, ko so bili še črevlji navadno umerjeni za par let naprej.

Tako sem šepal skoro na vsak semenj za očetom ali za živaljo, kakor je pač naneslo. Navadno se nama je pridružil še kak sejmár in v živem pogovoru je bila skrajšana pot, čeravno sem moral jaz kot negodnik še molčati. V takihle pogovorih med odraslimi sem si zapomnil marsikako ljudsko modrost, ki mi je prišla v poznejšem življenju v prid.

Preden smo prišli v mesto, smo morali prekoračiti železniški tir. V tistih časih, pred 50 leti, se ljudje niso tako vozili kot danes. Rajši smo hodili peš in prihranili tisto desetico, ki bi jo imeli dati za vlak. Samo enkrat sem se peljal po tisti železnici v mesto, pa še takrat menda zato, ker je imel oče s seboj precejšnje breme. — Ko smo šli nekoč črez ta tir pri mestu, je rekel star mož, naš spremljevalec: »Boste videli, kar vas je mladih, če bo šlo tako naprej, še po zraku bodo ljudje letali kot ptiči. Pa takrat bo slabo na svetu.

ko ti bodo lahko zviška zažgali streho.« Mnogokrat sem se spomnil med vojno na tega moža. On ni več okušal teh hudih časov, ker že dolgo počiva ob cerkvi svete Marjete.

V mestu, kamor smo hodili na semenj, smo se vedno ustavljali v isti gostilni. Krčmar je moral biti iz naših krajev, ker je poznal vse naše ljudi po imenu. Jaz sem gledal, da sem dobil v gostilni tak sedež, odkoder sem lahko gledal po trgu, ki se je razprostiral nasproti gostilne. Tam sem tudi videl prvič v svojem življenju vojake, kako so korakali. Strašno so se mi zdeli imenitni, posebno tisti, ki je jahal pred njimi, pa oni, ki je razbijal po bobnu. Imel sem oba za generala, misleč si, da jih eden vodi, drugi pa priganja.

V gostilni je bilo vedno zelo živahno. Sedeč poleg očeta sem skrbno obiral koščice, ki so gledale iz obare, zraven pa poslušal zanimivosti, ki so jih pravili možje: o konjskih tatovih, povodnjih, požarih v zadnjem času in drugih zanimivostih bližnjih in daljnih krajev.

Posebno zanimiva se mi je zdela sledeča zgodba, ki jo je začel pripovedovati moj oče in jo je končal nekdo drugi.

Govorili so o strahovih. To je bilo v tistih časih, ko še niso popolnoma izginile vraže iz ljudske domišljije. V prepiru, ali so ali niso strahovi, je začel moj oče: »V strahove sicer ne verujem, ker sem že preveč prehodil ponoči, pa še ničesar videl, vendar pa se časih pripeti človeku kaj takega, da mu je z devetimi vozli zavozlana uganka. Tako sem šel pred več leti ravno na kresni večer iz mesta. Zamudil sem se tako, da me je mrak ujel sredi pota. Še na ravnem je bila taka tema kot v rogu, pa k dežju se je napravljaljo. Ko sem prišel v gozdiček blizu naše vasi, nisem prav nič več razločil poti. Na obeh straneh ceste je raslo nizko drevje in grmovje. Zašel sem enkrat na to, enkrat na ono stran, čeravno sem bil trezen kot sedajle. Ker je ravno nehalo deževati, je bila gozdna pot tako mehka, da nisem čul

niti svojih korakov. Vmes je pa šumljal še veter. Preko pleč sem imel privezan kovinast tesarski kotomer, ki sem ga kupil v mestu. Včasih sem zadel z njim v kako vejico, da je prav čudno zabrnelo. Enkrat pa je udaril kotomer ob neko tršo stvar. Tisti hip sem začul poleg sebe človeški glas,

ki je bridko vzdihnil: 'Ježeš, Marija.' Videl nisem nič, slišal tudi ne več, samo prekrizal sem se in jo hitro pobiral naprej. Šele pozneje sem se spomnil, da bi bil moral vsaj vprašati, kdo je. Res me je bilo malo strah, a požrl me pa le ni, ker sem še danes tukaj.«

Med tem pripovedovanjem se je v nekem kotu dvignil možiček in nepremično buljil v očeta. Ko je ta končal, je začudeno vprašal: 'Kaj? Ti si bil tisti strah, ki me je iz teme oplazil po obrazu? Do danes sem bil prepričan, da je bila to grešna duša, ki hodi nazaj na ta svet, ali pa sam bognavaruj. No, zdaj bom zopet mirno spal, ker je rešena ta uganka.« — Navzoči so se smejali možičku, ki mu je kar iz oči gledal strah.

Kmetič je kmalu plačal in odšel. Menili so se potem, da možakar najbrž ni imel prav čiste vesti. Mnogo se je tožaril svoja leta. Potem je pa kar naenkrat vse opustil in se pobotal s sosedi. Vsem se je zdela čudna ta nenadna sprememba. Začel je tudi hoditi po božjih potih, kar prej ni bila njegova navada. Hodil je do jedaj rajši po sodnijskih.

'Časih, je pa le dobro malo strahu,« je pripomnil nekdo. 'Škoda, da si mu razvozlal uganko, dedca se lahko zopet loti stara pravdarska strast.«

Gosti so začeli odhajati na vse strani. Odšla sva tudi z očetom.

Pozneje sem čul, da se je oni mož še enkrat zahvalil očetu, ker ga je v tisti noči nevede in nehote oplazil po obrazu. Po tistem dogodku se je nehal pravdati, ker je bil prepričan, da je bil to opomin. Vračal se je ravno iz mesta, kjer je pred sodnikom nekaj govoril, o čemer ni bil dobro prepričan. Tisti udarec po ustnicah ga je spokoril za vedno.

Danilo Gorinšek:

Mati — mučenica.

*Mati — to je svečenica,
ki živi ljubezni čisti,
ki te vâruje na svetu,
polnem zmot, laži, zavisti.*

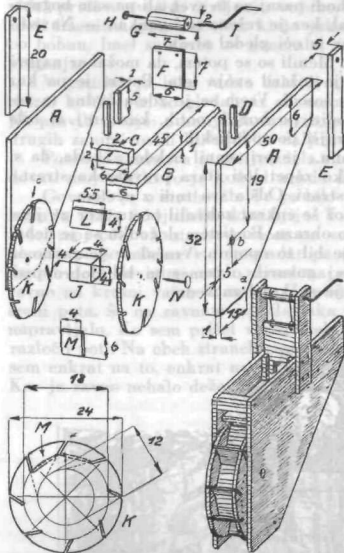
*Mati — to je mučenica:
dasi tebi vse življenje
le žrtvuje nesebično,
skoro otone v pozabljenje.*

*Mati vsaka je svetnica:
svečenica — mučenica
— dasi vse to ve, — od tebe
nikdar ne odvrne lica.*

Vodno kolo.

Napravimo vodno kolo, saj imamo načrt. Množica slik nas ne sme begati, videli bomo, kako lahko je narediti posamezne dele in kako lepo se bo vse skladalo. Vsi kosi so iz lesa, mere so mišljene v cm. Pa začnimo.

Najprej si napravimo stranski steni A, v izmerah, kakor so navedene in ne pozabimo luknjice b. Zatem si urežemo dno rak B, dvoje veznikov C, štiri količke D in končno stebrička E. Ta stebrička E pribijemo istočasno kakor količke D, in sicer na kraju, kot je to razvidno iz sestavne slike spodaj. Količka D, na vsaki strani po dva, morata biti 6 mm narazen. Zdaj združimo stranski steni A, in sicer z enim veznikom C, ki pride na sprednjem zgornjem oglu, drugi veznik pa pride na kraju a. Napravimo to z močnimi žebli, prav tako pribijemo dno B. Za zatvornico potrebujemo zapah F 5 mm debel, valj G poiščemo pripraven žebelj H in upognemo primeroma dolgo in močno žico, kakor kaže I. Zapah dobi dve luknjici, da ga z motvozom obesimo na valj G. Na sestavni sliki vidimo zatvornico že urejeno. Sredi zapaha pričvrstimo kako težko stvar, recimo kos železa, ker bi sicer zapah ne zdrsnil navzdol, ko popuščamo vreteno G. Končno imamo še vodno kolo. Tu imamo kocko J, na katero pribijemo stranka koluta K, ki sta

debela po 8 mm. Kolut K je še posebej narisano, da vemo, kako urezati poševne reže c. Kolut je okrogel s premerom 24 cm, zarišemo vanj še dva kroga s premeroma 18 cm in z 12 cm, razdelimo obod na osem enakih delov, da dobimo tako na obodu osem točk. Iz vsake teh točk rišemo črto tako, da se dotika črta notranjega kroga. Zdaj vemo, kako poševne morajo biti reže, kako dolge, to nakaže srednji krog, široke pa naj so 3 mm. Ko urežemo te reže, naj sta koluta začasno skupaj zbita, da se reže res krijejo. Ko smo to uredili, pride lopatje na vrsto. V ta namen potrebujemo po osem lopatic L in platnic M, prve 3 mm debele, druge 6 mm debele. Oba koluta K pribijemo sedaj na kocko J, seveda tako, da soglašajo reže b. V te potiskamo lopatice L in končno še platnice M, ki jih pa pritrdimo z majhnimi žeblički. Vodno kolo je sedaj narejeno, damo ga med stene A in zabijemo vanj skozi luknjice b dva močna žeblja N.

Tako, zdaj vzemi vse skupaj pod pazduho in poišči si v gozdu kraj, kjer je majhen izvirek ali potoček. Nastavi tako, da priteče voda v rake, stranici zadela s prstjo, z mahom itd., odpri zatvornico in vrtilo se bo kolo, da bi gnalo mlinске kamne tri.

Drobiž.

Sloni bredeže

Po Rodeziji v južni Afriki potujoči je videl čredo slonov prebresti reko in jih opisuje takole:

Taboril sem ob reki Kafu v severovzhodni Rodeziji. Nekega dne sem opazil na obeh bregovih veliko različnih slonovskih sledov, zato sem sklepal, da sem naletel na njihov brod, in nisem se zmotil.

Ko sem namreč naslednjega dne snazil puško, mi moj črni vodnik naenkrat zašepeče: »Nzovo, bvanale (Sloni, gospod.) Pogledal sem za njegovim prstom in res zagledal šestnajst slonovskih samic, ki so se kakih deset metrov više od taborišča bližale reki.

Bil sem radoveden, kaj nameravajo, zato jih nisem hotel motiti; brž dam fantom molče znak, naj se vležejo na zemljo in molčijo, sam pa se po vseh štirih začnem plaziti proti slonom, dokler se jim ne približam na petdeset metrov. V mojo srečo je veter močno pihal proti meni, zato me sloni niso mogli zavohati.

No in zdaj sem bil priča zanimivega prizora. Najstarejša in največja samica prva stopi v vodo. Počasi in previdno otipava pot korak za korakom, kajti voda postaja vedno globlja. Po dvajsetih metrih moli iz vode le še glava; še nekaj metrov in samica izgine, samo rilec še vidim. Ko pribrede na sredo, pa tudi od rilca ostane nad gladino le še 15 cm. Nato pa je voda zopet plitvejša in kmalu se pokaže iznad vode glava in pleča. Tedaj se žival obrne in se zopet pridruži tovarišicam.

Ko se starka malo oddahne, krene zopet v reko, ostale pa za njo. Zopet izginejo v valovih, dokler ne ostane nad gladino le še šestnajst končkov rilca, kakor da bi podmornice s periskopom preiskovale površino.

Pozneje sem se v čolnu peljal čez reko in ji meril globino. Na najglobljem mestu sem dognal pet metrov.

Kaj takega pa še ne. Gori v Palatinatu je bilo. — Meseca julija gre mati s svojim otročičem po opravkih na polje. Med delom pusti fantiča ob robu gozda, da se igra po mili volji. Čudno! Izpod grma prileze marogast modras. Otrok ni take golazni še nikoli videl. Všeč mu je, pa se začne za modrasom igrati. Strupena kača mu ni nič žalega prizadejala. Kako

se je pa prestrašila mati, ko je zagledala svojega ljubljenca v tej slabi družini. Brž je otroka odmaknila in zbežala. — Je pač angel varuh otroka zvesto čuval!

Kdo je najnesrečnejši?

Nuršivan, kralj perzijski, je vprašal mnogo indijskih, perzijskih in grških modrijanov. Skoro vsi so mu odgovorili: bolnik, slepec, Mihir, najstarejši, pa je rekel, da je najnesrečnejši tisti, ki v vsem svojem življenju ni naredil nobenega dobrega dela. In pritrdil mu je kralj in ves zbor modrijanov.

Gosposki jeleni

Popotnik je obiskal japonsko mesto Nara in pripoveduje takole: Nara je ljubko staro mesto v osrčju japonske dežele, polno solčnih tempeljčkov in spominov na mogočnost osmega stoletja.

Popotnika pričakuje v tem mirnem kotičku prav nenavaden sprejem. Ko sem stopil iz tramvaja, so me obkolili trije mestni odposlanci. Pogledali so me z mehкими rjavimi očmi, nato pa se obrnili. Razumel sem jih takoj, da mi je iti za njimi. Čeprav tukajšnji rojaki, vendar niso znali japonski, bili so namreč jeleni!

Kajpada so vedeli, da si hočem ogledati park in tempelje. Zato so me odvedli naravnost v park in mi sproti predstavljali svoje tovariše; vse pa so delali brez naglice in z uglaženimi, ljubeznivimi kretnjami, kakršne je poznala stara Japonska. Niso pa bili tako olikani tudi vsi njihovi tovariši. Tiščali so vame in me tudi suvali, ako jih nisem takoj posladkal z bonboni in piškoti, ali pa me kar porivali proti malim stojnicam, kjer so ljudje prodajali jelenom tako ljube sklادance ali oblate.

V Nari so namreč jeleni gospodarji. ljudje se samo trpijo, in gorje človeku, ki bi storil jelenom kaj žalega! Temu je že davno, da je neka žena prišla na balkon izprašit preprogo. Po nesreči pa je iz gub padel nož, ki ga žena ni opazila, ter zadel po ulici stopajočega jelena in ga ranil. Ženo so obsodili in jo usmrtili.

Že tri tisoč let so jeleni v Nari nedotakljivi. Zakaj, ne ve nihče povedati, vse je zavito v legendo, kakor toliko drugih japonskih izročil. Legenda pa pravi, da je nekoč neki bog na prelepi košuti prijezdil v Naro. Bog je izginil, pustil pa je v Nari košuto, in vse stotine jelenov, ki danes pohajkujejo po ulicah in parkih, so baje njeni potomci, torej dar nebeškega sla.

Tudi pek lahko dobrotnik. V Londonu je v okraju Holborn na Cesti rdečega leva umrl mož, ki ga bodo še dolgo pomnili. Bil je pek Doig. Pekel je najlepše in najboljše štruklje po pol dinarja. Še žive ljudje, ki jih pri njem kupujejo že 60 let. Bili so dobri, sladki, štirioglati in polni rozin. Noben drug pek se z Doigom ni mogel kosati. Vpeljal je pa tudi hlebčke z napisom »Revežev prijatelj«, ki so prav tako zasloveli, ker so bili dobri, tečni in poceni.

Za njim sta podjetje prevzeli dve ženski, delavni in pobožni. Nekega jutra vstopi možak in nejevoljno zagodrnja: »Kakšno prokletlo vreme!« Pa se brž oglasi prodajalka: »Kar Bog pošlje, ni prokletlo.«

Pristan se prileže. Pri londonskih skladiščih ob Temzi je pristala ladja, katere posadka se je globoko oddahnila. Ladja

je jadrnica na štiri jambore. Pripeljala je iz Avstralije 3000 ton pšenice.

Od Avstralije do Rta dobre nade je potrebovala 60 dni, pa vendar je še nekako šlo. Kakor hitro je zavila v vode Atlantika, se je pa pričel ples. Veter je bil tako močan, da je jadra odpravnil in odnesel kakor papir. Bali so se, da kmalu sploh ne bodo več imeli platna za nova jadra. Veter pa je pihal zdaj od ene in zdaj od druge strani, barko suval, jo premetaval in se z njo grozno igral dan za dnem. Krov so valovi včasih postavili pokonci, da je bil kakor stena in mornarji so morali napeti vse sile, da jih ni pometlo v morje. Drugič zopet so preplavili palubo, da so jih vode nosile po ladji kakor koščke lesa. Pa vendar ni odneslo nobenega moža. Srečno so dospeli v pristan, da si v težkem mornarskem življenju privoščijo počitka.

UGANKE • SKRIVALICE IN DRUGO

Ura.

(Janez Ložar, Ljubljana.)

Dopolnitev.

(France, Središče.)

M	?	k	?	i	?	r	?	j	?	k
?	t	?	l	?	t	?	o	?	i	?

Mesto vprašajev vstavi sledeče črke: a, b, č, i, o, o, o, r, s, t, ž in dobiš vremensko napoved.

Številnica.

(—zl—, Ljubljana.)

- 1, 2, 3, 2, 4 Ključ:
 5, 3, 6, 7 1, 4, 19, 2, 20 = slovenski mladinski list.
 8, 4, 9, 10, 11 7, 12, 8, 2, 16, 3, 2, 6 = = slov. mladinski list.
 12, 7, 13, 9, 11 11, 5, 15 = vonj.
 14, 1, 2, 3, 7 15, 17, 14, 17, 18, 9, 12 = = cerkvena prireditiv.
 15, 7, 3, 1, 7 Črke namesto debelo tiskanih številk povedo pregovor.
 2, 16, 17, 18, 7
 18, 7, 19, 7

Rešili in imena rešilcev se sprejemajo 10 dni po izidu lista.

Rešitve iz 7. številke.

Vremenska za marec.

Sučca prah velja več kot kup zlata.

Z eno potezo.

V vrten od črk D—C, potem mali krog do C nazaj, nato od C—B— zopet krog nazaj do B, nato od B—A, nato po ravnih črtah do VSODJLVGFEDJ u z LUKHDPTWSX, nato po velikem krogu nazaj do X—RN nazaj do —D.

Vprašanja.

1. Nikjer.

2. »Žerjav« = stroj za vzdigovanje tovorov.

Jožef Speh, Nova Štifta:
»VRTCU«.

Ne veš ti, o Vrtec,
kako težko Te čakam
in tudi ne veš,
kako rad Te imam.

Eno pesem sem zložil
in jo Tebi poslal;
Te prosim, o Vrtec,
da notri bi jo dal.

Če željo to mi izpolniš;
še rajši inel Te bom
in še večkrat v Tebi se
oglasil bom.

Marinček Matija, Bloke:
»BLOŠKI ZVON« IN BLOKE

Po pričetku šolskega leta 1928/29 sta ustanovila naša gg. učitelja list, ki smo ga krstili na ime »Bloški zvon«. Po razredih so razglasili, naj pišemo naloge, pesmice, pravljice itd. Takoj smo ubogali in začeli pisati. Na zid so obesili majhen zabojček za naloge in desko za razglase. Prvo številko sta uredila še gg. učitelja. Nekaj učencev, ki so najlepše pisali, je tudi pomagalo pri pisanju. V tej številki je bilo dosti pesmic, nalog, kmetijstvo in zgodovinske naloge. Bilo je dosti protialkoholnih črtic in zabavnih pravljic. Ta številka je bila jako lepa. Nadaljnje številke smo začeli delati sami. Izvolili smo si tudi dva urednika, predsednika in tajnika. V nekaterih številkah smo napisali tudi anketo in kritiko. Vsak teden je bila skupščina. Tu se je obravnavalo o »Bloškem zvonu«, volili nove urednike in drugo. Prvo leto smo naredili šest številok.

Drugo šolsko leto 1929/30 smo najprvo izvolili nekaj urednikov. Začeli smo zopet pisati in risati. Tudi mene je to leto doletela služba, namreč tajnika. To leto smo se pa bolj potrudili in smo naredili osem številok. Precej teh številok je bilo v Logatecu in Ljubljani. Bil je povsod pohvaljen.

Tudi letos pišemo v naš list. Prvi številki sem jaz narisal naslovno stran. Potem smo se razdelili v dve stranki. Mi dečki smo šli na eno stran, deklice pa na drugo. Dečki smo naredili sedaj eno številko. Sedaj delamo drugo številko. Deklice so pa bolj hitre in so že naredile devet številok. Naredili bomo menda dvanajst številok. Da bi bile vse lepe in poučne, ne pišemo kar tja v en dan, ampak hočemo imeti tudi koristi od tega. Posebno pa za povzdigo kmečke bloške mladine!

Sedaj pa pogledjmo naše Bloke in naše ljudstvo. Bloška planota je precej gričevnata kraška zemlja. V starih časih, ko so bili še po naših krajih mogočni Rimljani, so bili tudi na Blokah. Še sedaj so razvaline rimske trdnjave »Metulume«, ki jo je bil menda porušil sam Atila. Nekoč je bilo tudi jezero v neki kotlini za Hudim vrhom in so velike luknje. V tiste luknje je pa menda voda odtekla in je jezero usahnilo. Pravljičica pravi, da je nekoč tekla voda skozi tisto kollino. Pa so ljudje s slanino zamašili luknje in je nastalo jezero. Potem so pa na tistem koncu, kjer je voda odtekala, odmašili in je usahnilo. Ker so Bloke kraška zemlja, je precej velikih jam, kakor se ena imenuje »Vrtčača jama«. Največji hrib je Blošček, ki je visok 1022 m. Malo manjši je pa Zupanšček (990 m). Precej velik je tudi Ogrnik, ki je tudi visok 825 m. Bločani imajo tudi precej gozdov. Večkrat najme premožnejši kmet več delavcev, ki napravljajo klastre. Bločani so tudi pridni kmetje in delavci. Pridelujejo največ krompirja, ki ga na pomlad prodajo in kupijo koruzo. Pridelajo tudi pšenico, ječmen, oves in rž. Sejejo tudi lan in delajo iz njega platno za rjuhe. Pozimi pa delajo zobotrebec, ki so znani po vsej državi. Pozimi je ugodno na Blokah za smučanje. Znane so tudi bloške smučke. Lani in letos je prišlo dosti smučarjev iz Ljubljane in iz drugih krajev. Dosti fantov in mož gre tudi v tujino s trebulhom za kruhom. Največ jih gre v Francijo in Ameriko. Dosti jih gre tudi na Hrvaško v gozdove. Kmetje imajo največ vole za vprego. Nekateri imajo tudi konje in vozijo največ na Rakek in v Loški potok. Toda letos je tudi z vožnjo slab zaslužek. Nekateri kmetje imajo tudi več krav. Mleko nosijo v mlekarno ter dobijo s tem veliko denarja. Dosti bloških gospodarjev in fantov se rado včasih, posebno pa ob sejnih, ustavlja v gostilnah, kjer zapravljajo svoj težko pridobljeni zaslužek. To je žalostno za našega kmeta, posebno v teh težkih časih. Pa upajmo, da se tudi naši Bločani spreobrnejo. — »Metulume« niso Metlje, ampak neko selo pri Senju. Rimska cesta pa je šla skozi Metlje, kamor je prišla čez Pogačo iz Knežje njive. Atila pa je bržčas šel čez Boncar, ker leži pokopan v Sodražici in so rekli Hunom pasjeglavci, kakor pravijo še dandanes ljudem pod Beneti.